Incipit liber Exameron sci Ambro
sii epi[illegible]

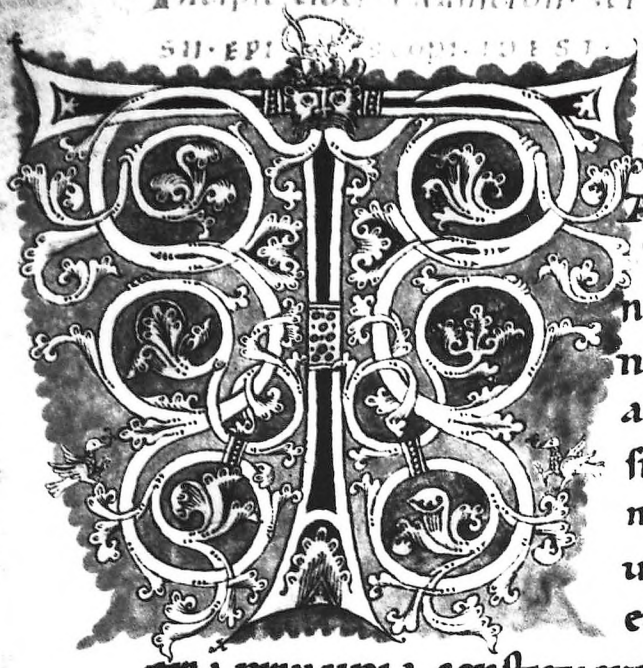

ANTV
ne opi
nionis
assūp
sisse ho
mines
ut aliq̄
eorum
tria principia constituerent om
nium. dm et exemplar et ma
teriā. sicut plato discipliq;
ei. et ea incorrupta et increa
ta. ac sine initio ee asseuera
rent. dmq; non tāquā creato
rem materię. s; tāquā artifi
cem ad exemplar hoc e ydea
intendentē fecisse mundum
de materia quā uocant ylen.
quę gignendi causas omnib?
reb; dedisse asseraē. ipsum q̄q;
mundū incorruptū. nec crea
tum aut factū estimarent.
alii q̄q; ut aristoteles cū suis
disputandū putauit duo pn
cipia ponerent materiā et
speciē. et tcium cū his q̄d
opatoriū dr. cui subpeteret
cōpetenter efficere q̄d adori
undū putasset.~ Quid g tā
inconueniens. quā ut eterni
tatē opis cū dei omipotentis
cuungerent ētnitate. ut ipsū
op? deū ee dicerent. ut cęlū
et terrā e mare diuinis pse
querent honorib;~ Exq̄ factū e.
ut partes mundi deos ee crede
rent. quāuis de ipso mundo ꝯ
mediocris utt eos questio sit.
ꝯā phytagoras unū mundū as
serit. alii innumerabiles dicunt
ee mundos ut scripsit demo
crit. cui plurimū de physicis
auctoritatis uetustas detulit.
Ipsū q̄q; mundū semp fuisse et
fore aristotiles usurpat dicere.
contra aut plato ꝯ semp fuisse.
et semp fore psumit astruere.
plurimi ū nec fuisse semp nec
semp fore scriptis suis testifi
cant. Int has dissensiones eqe.
quę potest ee ueri estimatio. cū
alii mundū dm ee dicant. q̄d
et mens diuina ut putant in
ee uideat. alii partes ei. alii
utrūq; figura sit deqe. nec qui
numeris nec qui locus aut utra
possit aut cura cōphendi. siq̄d
mundi estimatione uolubilem
rotundū ardentē quib;dā inci
tatū motib? sine sensu deū con
ueniat intelligi. q̄ alieno ꝯ suo
motu ferat.~ Vnde diuino spu
puidens scs moyses hos homi
nū errores fore. et tā fore cepis
se. inexordio sermonis sui sic ait.

IN PRINCIPIO FECIT DS CĘ
LVM ET TERRAM.

Initiū rerū auctorē mundi.
creatorē materię cōphendens.
ut dm cognoscerens ante initiū
mundi ee. ut ipsū ee initiū
unūsqe sicut in euanglio dei
filius dicentib? tu qs es. respon

Köln Dom 31, f. 1v

auci admodum dies sunt qd sci ex urbe fris cuiusda mihi iouiniani commentario los transmiserit. rogantes ut eos inepcias responderem. & epicurum xpianos euangelico atq; apli co rigore contererem. Quos cū legissem & omnino nō intelligerem. cepi reuoluere crebrius. & non uerba modo atq; sententias sed singulas pene sillabas discutere uolens priusq scire qd diceret. & sic uel probare uel redarguere qd dixisset. Verū scriptos tanta barbaries est & tantus uitiis spurcissim sermo confusus. ut nec qd loquat nec quib argumentis uelit probare qd loquit potuerim intelligere. Totus enim tumet. totus iacet. attollit se p singula. & quasi debilitat coluber in ipso conatu frangit. Non ē contentus nro id est humano more loqui. alteius quiddā aggreditur. Parturiunt montes: nascetur ridiculus mus. Qd ipse nō sani ēē hominis. non sanus iuret orestes. Interea sic inuoluit oīa. & quasi quibusdā inexplicabilibus nodis uniuersa perturbat. ut illud plautinarū litterarum ei possit aptari. Has qdē preter sibillā leget nemo. Nam diuinandū est furiosas apollinis uates legimus. ut illud uirgilianū. dat sine mente sonū. Heraclium quoq; cognomento ckotinon. sudantes philosophi uix intelligūt. Sed quid ad nrm ainigmaticten cuius libros multo difficilius ē nosse quā uincere. Quā quam & inuictoria non parua sit difficultas. Quis enim eū superare queat. cuius assertionē penitus ignoret. Et ne lectorē longius traham. cuiusmodi eloquentiae sit. & quib uerbos floribus ornatus incedat. sedi libri huius monstrabit exordiū. qd hesternā crapulā ructantes euomunt. Satis facio inuitatus. non ut claro curiā nomine. sed a rumore purgatus. uiuā uano. Vel satis facio inuitatus. non ut claro curē nomine si harum more purgatus uiuā. Obsecro agrum nouella plantationū arbusta tenerrimudinis erepta de uiciosis gurgitibus audientiā cōmunitā agminib. Scim ecclām spe. fide. caritate. inaccessibilē. inexpugnabilē. Non ē in ea imma turus. omīs docibilis impetu irrumpere uel arte eludere potest nullus. Rogo quae sunt hec portenta uerbos. uel qd descriptionis dedecus. Nonne uel per febrem somniare eū putes. uel arreptum morbo frenetico ypocratis uinculis alligatum. Quotiēscūq; eū legero. ubi me defecerit spūs ibi distinctioē. Totum incipit. totū pendet ex altero. nescias qd cuiq; cohereat. Et exceptis testimoniis scripturarū quae illo uenus

Köln Dom 31, f. 60a